

Mevlânâ'nın Mesnevî-i Mânevî'sinde Zünnûn

Mevlânâ Celâleddîn Rûmî, Mesnevî'nin ikinci cildinde Zünnûn'dan şöyle bahseder:

Müritlerin, Zünnûn'un deli olmayıp mahsustan öyle görüldüğünü anlamaları:

1430. Dostlar Zünnun'un bu işinde düşünceye daldılar, zindana gittiler, bu hal hususunda konuşup fikirlerini söylemeye başladılar:

Dediler ki: "Bunu her hâlde kasten yapıyor. Bunda bir hikmet var. O bu dinle bir kıbledir, bir delildir.

Ona delilik hükümsün, o çıldırsın.. imkân mı var? Böyle bir şey onun deniz gibi hudutsuz aklından ne kadar uzak!

Hâşa delilik bulutu, onun ayını örtün.. böyle bir şey onun ulu makamının kemalinden değildir.

O halkın şerrinden bir bucağa sindi. Akıllılardan utandı da divane oldu.

1435. Tane tapan sersem akıldan usanmış da bu yüzden mahsus kendisini deli göstermiştir.

Maden de der ki: Yiğit, beni bağla.. öküz kuyruğundan yapılma kamçı ile başıma, sırtıma vur.. fakat deşeleme! Kamçı yarısından hayat bulayım. Musa'nın öküzü yüzünden dirilen maktul gibi dirileyim. Öküz kuyruğundan yapılma kamçının açtığı yaradan iyileşeyim, Musa'nın mucizesiyle dirilen o öldürülmüş adam gibi canlanayım. O öldürülmüş adam öküz kuyruğu kamçısının açtığı yaradan dirildi. Bakır gibi kimya yüzünden altın oldu.

1440. Sıçrayıp kalktı, sırları söyledi, kanını dökenleri gösterdi.

Beni bunlar öldürdü, bu fitnenin tohumunu bunlar ekti diye açıkça söz söyledi. Bu ağır beden de öldürüldü mü sırları bilen ruh varlığı dirilir. O adamın canı cenneti de görür, cehennemi de.. bütün sırları da tanır, bilir. Kanlı şeytanları, hile ve hud'a tuzağını ve şeytanlıkları gösterir.

1445. Kuyruğunun açacağı yara yüzünden can kurtulsun diye öküz kesmek, yol şartlarındandır.

Sen de tez öküz nefsi tepele de gizli ruh dirilsin, akıllansın. Onlar, ahvali anlamak üzere Zünnun'un yanına yaklaşınca Zünnun onlara bağırdı: "Hey, kimlersiniz? Sakının!" Onlar, edepli, edepli " Biz dostlardanız. Buraya canla başla hal hatır sormak için geldik. Nasılsın ey hünerli, marifetli akıl denizi? Akıllı olduğun halde niye kendini deli gösteriyorsun, bu ne bühtan?

1450. Güneşe külhanın dumanı erişir mi? Anka, kargaya zebun olur mu?

"Bizden çekinme, şunu anlat. Biz seni sevenleriz. Bize bu işi etme. Sevenleri, kendinden uzaklaştırmak yaraşmaz. Onlardan işi gizlemek onları hileyle aldatmak doğru değildir. Padişahım, sırrı açığa vur. Ey ay yüzlü, yüzünü bulutla gizleme. Biz seni seviyoruz, sana sadığız, âşığız. İki âlemde de gönlümüzü sana verdik," dediler.

1455. Zünnûn, sövüp saymaya başladı, delicesine saçma sapan sözler söyledi.

Sıçrayıp onlara taş topaç yağdırmaya, sopa sallayıp fırlatmaya koyuldu. Hepsi yaralanıp ezilmek korkusundan kaçtılar. Zünnun, kahkahayla gülüp başını salladı. Dedi ki: "Şu dostların heva ve hevesine bak. Dostlara bak! Hani dost olanların nişânesi? Dostlara zahmet can gibi sevimlidir. Dosta, dostun zahmeti ağır gelir mi? Zahmet içtir, ruhtur. Dostluksa onun derisine benzer."

1460. Dostluk nişanesi belâdan, âfetlerden, minhetlerden hoşlanmak değil midir?

Dost altın gibidir. Belâ da ateşe benzer. Halis altın, ateş içinde saf bir hale gelir.